

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Етика та естетика науки»

Компонента освітньої програми – вибіркова (6 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Філософія
Спеціальність	033 Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача	Бродецький О.Є., доцент кафедри філософії та культурології, доктор філософських наук, доцент. https://philcult.chnu.edu.ua/spivrobitnyky/vykladachi/brodetskyi-oleksandr-yevhenovych/
Контактний тел.	0505590950
Е-mail:	o.brodetskyi@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4950
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за попередньою домовленістю. <i>Онлайн-консультації:</i> згідно з погодженим графіком.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна систематично висвітлює засади етичного й естетичного осмислення наукового пізнання. Здійснюється співвіднесення його сутності, цілей, форм і соціальних застосувань зі змістом моральних та естетичних понять, категорій, принципів. Збалансовано концептуально-світоглядні та прикладні виміри етики та естетики науки з акцентом на найактуальніших та полемічно загострених проблемах, що дістають альтернативні варіації витлумачення й розв'язання в сучасному соціумі. Ця вибіркова дисципліна вагома тим, що розгортає філософсько-методологічне розуміння феномена науки у ціннісно-аксіологічну й антропологічну площину, дозволяючи осмислити умови зв'язку доброчесності та краси із цілями, ідеалами, практиками науки (у спільнотному й індивідуальному вимірах). Особлива актуальність курсу полягає в його гуманізаційному потенціалі і здатності формування низки експертних навичок щодо морального та естетичного регулювання наукової діяльності в її природничих і гуманітарних формах.

Мета курсу: надати студентам комплексну систему знань щодо етичних та естетичних параметрів науки (в її природничих, і гуманітарних іпостасях); висвітлити коло проблем щодо синергії істини, краси і блага, співвіднівши їх із новітніми тенденціями наукової, технологічної та ціннісної царин сучасного суспільства.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Змістовий модуль 1 «Етика науки»	
Тема 1	Предметність, дисциплінарні та методологічні засади курсу
Тема 2	Етичні координати осмислення пізнання в історичному ракурсі: палітра світоглядних варіацій

Тема 3	Моральні аспекти природничого пізнання в умовах сьогодення
Тема 4	Етичні цінності і соціогуманітарне пізнання
Тема 5	Етичні основи екології та біомедичної сфери: теоретичні засади і практика
Тема 6	Етос науковця та основи академічної доброчесності
	Змістовий модуль 2 «Естетика науки»
Тема 7	Естетичні координати пізнання у світоглядних традиціях: історіософський розгляд
Тема 8	Ідеали науковості і зміст ключових естетичних категорій
Тема 9	Мистецтво і наука: контексти взаємодії в умовах сьогодення
Тема 10	Естетика українського наукового мовлення

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальні заняття спитаються на використання як традиційних, так й інтерактивних методів навчання, зокрема 1) проблемних лекцій; 2) семінарів-кологвіумів; 3) семінарів-дебатів; 4) захистів творчих робіт (есе, презентацій, творів-роздумів); 5) мисленнєвих експериментів; 6) роботи з ерудиційними та аналітичними тестовими завданнями; 7) інтелектуальних ігор та вікторин; 8) дистанційного навчання з використанням онлайн платформ.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усна, діалогічна та дискусійна презентація результатів виконаних завдань; поточні та модульні контрольні роботи з використанням тестових завдань; захист творчих робіт (есе, творів-роздумів, рефератів).

Підсумковий контроль – іспит.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Максимальна кількість балів за кожним змістовим модулем: 30 балів.

Максимальна кількість балів за залік: 40 балів.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
(у сукупності поточного і підсумкового контролю)

Оцінка «А» (90-100 балів) виставляється студентам, які

- ✓ мають належний базис фахових знань та мисленнєвих навичок, що спираються на сформований світогляд і широку гуманітарну ерудицію;
- ✓ вільно оперують знаннями щодо історичних та сучасних тенденцій як етики науки, так і естетики науки; розуміють їхні соціальні контексти; компетентно орієнтуються в першоджерелах і найактуальніших наукових розвідках у цій галузі; глибоко свідомі змісту та життєво-соціокультурних основ відповідних ідей, концепцій, теорій;
- ✓ вміють комплексно співвідносити тенденції розвитку науки із ключовими категоріями, принципами та нормами етики, категоріями естетики, мистецькими стилями й течіями, методологічними і світоглядними варіаціями аксіології; застосовувати розуміння цих взаємозв'язків до аналізу конкретних ціннісних колізій сучасної науки;
- ✓ на високому рівні обізнані із доробком провідних світових й українських науковців в галузі етики та естетики науки;

✓ здатні синтезовано застосовувати методологічний потенціал етики та естетики науки до експертного аналізу конкретних наукових ініціатив і проєктів у гуманітарній і природничій царинах;

✓ усвідомлюють і можуть всебічно пояснити напрямки застосування знань і навичок з цього курсу в майбутній професійній діяльності.

Оцінки «В» (80-89 балів) та «С» (70-79 балів) виставляються студентам, які

✓ мають і виявляють розвинуті духовно-творчі інтереси;

✓ знають основну першоджерельну та навчальну літературу з курсу; вміють аналізувати ключові ідеї відповідних праць;

✓ можуть пояснити та проінтерпретувати тенденції історичного розвитку етичних й естетичних уявлень про ціннісний зміст пізнання і науки; суть основних етичних принципів регулювання наукової діяльності; контекст зв'язку естетичних категорій і мистецтва з ідеалами науки і науковості;

✓ обізнані із суспільними контекстами етики та естетики науки;

✓ демонструють усвідомлення способів використання у своїй майбутній фаховій діяльності (зокрема, експертній) знань, здобутих в межах цього курсу.

Розмежування рівнів «В» і «С» залежить від міри глибини та аналітичності орієнтації студентів щодо окреслених маркерів.

Оцінки «D» (60-69) та «E» (50-59 балів) виставляються студентам, які

✓ мають несистемні уявлення про ключові поняття, принципи, форми практичного застосування етики та естетики науки;

✓ на пересічному рівні оволоділи знаннями про світоглядні й методологічні варіації етичного та естетичного осмислення тенденцій розвитку наукового пізнання;

✓ орієнтуються в базовій літературі з курсу, хоча далеко не завжди здатні коректно витлумачити зміст тих чи інших ціннісних і світоглядних принципів, ідей, концепцій тощо.

Розмежування рівнів «D» і «E» залежить від вищої чи нижчої міри освоєння студентами цих параметрів.

Оцінки «F» і «Fx» (нижче за 50 балів) ставляться, якщо студенти

✓ не виявили знань програмного матеріалу або засвідчили ці знання на досить невисокому, хаотичному рівні;

✓ не розуміють суті більшості питань, які вивчаються в курсі, або мають щодо них лише тривіальні, неаргументовані уявлення;

✓ не обізнані з базовими принципами етики та естетики науки;

✓ демонструють серйозні прогалини в баченні шляхів застосування знань з курсу в майбутній фаховій активності.

Розмежування рівнів «F» і «Fx» визначається масштабом окреслених прогалин у знаннях.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни «Етика та естетика науки» регламентовано такими документами:

-«Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>;

-«Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

• Етичний кодекс ученого України. Поточна редакція. – Національна академія наук України // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>

• Закон України «Про освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність» // Електронний

ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n613>

- Лист МОН України щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text>

- Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. – Київ: Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, 2019. <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%96%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%96%D0%CC%88-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf>

- Етичний кодекс ЧНУ імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_Cepl-k98GPc9E8KznQ/view

- Положення про виявлення і запобігання плагиату в ЧНУ імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSGadrPl_/view

- Правила академічної доброчесності в ЧНУ імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view

- Веб-сайт часопису «Схід» <http://skhid.kubg.edu.ua/>

- Веб-сайт наукового часопису «Наукові записки НаУКМА. Філософія та релігієзнавство» <http://nzpr.ukma.edu.ua/>

- Веб-сайт наукового часопису «Актуальні проблеми духовності» <https://journal.kdpu.edu.ua/apd>

- Веб-сайт Вісника Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки <http://philosophy.visnyk.zu.edu.ua/>

- Веб-сайт наукового часопису «Мультиверсум. Філософський альманах» <http://multiversum.com.ua/index.php/journal>

- Веб-сайт наукового збірника «Освітній дискурс» <http://www.journal-discourse.com/uk/>

- Веб-сайт наукового часопису «Філософська думка» <https://dumka.philosophy.ua/index.php/fd>

- Веб-сайт часопису «Sententiae» <https://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae>

- Веб-сайт Вісника Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Філософія. http://www.philosophy.univ.kiev.ua/ua/view/Vysnyk_KNU/78/19/6